

MŪSU PASTOGĖ

XXXIII-ji metai

Australian Lithuanian Weekly
Registered by Australian Post Publication No. NBH 0698

Kaina / Price 50 c.

6.9.1982 Nr. 35 (1751)

ALB

Krašto Valdyboje

ALB KRAŠTO

VALDYBOJE

ALB Krašto Valdybos Išvykos į Pasaulio Lietuvių Dienas Čikagoje 1983 m. Komiteto vadovo pranešimas: Pastebėta, kad ALB Krašto Valdybos ir jos išvykos komiteto narių vardu siuntinėjami nepasirašyti lapeliai. Nei ALB Krašto Valdyba, nei Išvykos Komitetas su jais nieko bendro neturi ir prašo į juos nekreipti dėmesio.

ALB Krašto Valdyba tariasi su JAV Liet. Tautinių Šokių Institutu praveisti tautinių šokių vadovų kursus Australijoje. Kursai numatomi praveisti Melbourne 1983 m. gegužės mėn. mokyklų atostogų metu. Tikimės atsirasti norinčių juose dalyvauti iš visų mūsų bendruomenės apylinkių. Tikslus kursų laikas bus paskelbtas spaudoje galutinai susitarus.

J. Tamošiūnas
ALB Kr. Valdybos vicepirm.
ir Išvykos Komiteto
Vadovas

KRAŠTO VALDYBOS
PAREIŠKIMAS

Paskutiniu metu Australijos lietuvių kolonijas užplūdo įvairūs leidėjų nepasirašyti propagandiniai lapeliai. Vienas iš jų apie Adelaidės sportininkų šmeižimą Gimtajam Krašte mūsų neliečia, nes leidėjai nors ir nepasirašė, bet nenaudoja bendruomenės vardo.

Antras lapelis siunčiamas iš Sydney priemiesčio North Ryde, N.S.W., be mūsų sutikimo naudoja Krašto Valdybos vardą ir be sutikimo išidėjo Krašto Valdybos pirmininko nuotrauką.

Lapelio platintojai nori sudaryti išpūdį, kad tai yra Krašto Valdybos kvieslys į Lietuvių Dienas. Taip pat siūsdami naudoja Krašto Valdybos narių kaip siuntėjų adresus, nors visi gyvena Melbourne, o laiškai ateina iš Sydney.

Atrodo siuntėjų ypatinga neapykanta yra Krašto Valdybos vicepirmininkui ir išvykos į Pasaulio Lietuvių Dienas komiteto vadovui, nes daugiausia naudojamas jo namų adresas.

Krašto Valdyba pareiškia, kad visi lapeliai išleisti be mūsų žinios norint mūsų bendruomenę ir Krašto Valdybą sukompromituoti.

Naudoti Krašto Valdybos vardą be jos sutikimo pagal Australijos įstatymus yra baustinas kriminalinis nusikaltimas.

Mes prašome Australijos lietuvių nekreipti dėmesio į nepasirašytus anoniminius lapelius. Po visais bendruomenę liečiančiais pranešimais Krašto Valdyba pasirašo. Taip pat prašome laikraščių leidėjus ir redaktorių tampausdinti tik tokius pranešimus, kur nors vienas Krašto Valdybos narys pasirašo.

A.L. B-nės Krašto Valdyba

1982 m. rugsėjo 22 d.
Melbourne

Adomas Galdikas

Sodyba pavasari

PASAULYJE

PLB VALDYBOS
PIRMININKAS

EUROPOJE

PLB Valdybos pirm. inž. Vytautas Kamantas rugpjūčio mėn. buvo išvykęs į Europą, kur dalyvavo Europos Lietuviškųjų Studijų savaitėje, Europos Liet. Bendruomenių pirmininkų suvažiavime, aplankė Anglijos Vokietijos ir Italijos lietuvių. Savo laiške M.P. redaktoriui pirmininkas sveikina Australijos lietuvių ir prižada atvykti metų pabaigoje į Australijos Lietuvių Dienas.

Australijoje šių metų sausra gali pasiekti skandalingų rezultatų. Jeigu dar kiek sausra užtruks, Queenslande žus milijonai galvijų, N.S.W. kviečių augintojai praras grūdų derlių. Tas skaudžiai atsilieps į visą krašto ekonomiką.

Ir Lietuvoje šių metų vasara buvo labai sausa ir karšta. Iš privačių šaltinių patirta, kad išdžiūvę pasėliai ir pašarai, net bulvės kaitros ir įvairių kenkėjų taip sunaikintos, kad rudenį nesitikima derliaus. Paskutiniu laiku ir taip buvo jaučiamas maisto trūkumas, tačiau po tokios vasaros padėtis gali tapti radikaliai paaštrėti.

Australijoje susvyravo pramonės tvirtovė BHP: iš darbo atleidžiama tūkstančiai darbininkų. Bendrovės direkcija, siekdama krizę sušvelninti kreipėsi į vyriausybę, kad pristabdytu plieno importą iš kitų kraštų, tačiau prašymas liko neišklaustas.

MIRĖ PROF.
JONAS KUPRIONIS

Liepos 8 d. ištiktas širdies priepuolio Los Angeles mieste mirė prof. Jonas Kuprionis, Lietuvoje dirbęs Žemės ūkio Akademijoje ir dėstęs miškininkystės dalykus. Miškininkystės srityje darbavosi ir Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Daug dirbo su lietuviiais ir iki šių metų pradžios jis buvo Lietuvių Žurnalistų S-gos išėjimojoje pirmininku.

Naujoji generacija Taiwan (Formozoje), ateinanti į krašto vyriausybę, linkusi glaudesnių ryšių su žemyno Kinija.

MANO PASAULIS

VINCAS MYKOLAITIS-PUTINAS

*Zinau aš, drauge, pasaulį didį,
Pasaulį gražų, pasaulį tyrą,
Kaip šviesų rytą, kai gėlės žydi,
O skaidrios rasos nuo lapų byra.
Ten plačios lankos — žiedai siūbuoja,
Ten skambūs gojai — upeliai šnera.
Tenai padangės giedra alsuoja,
Ten sielai šventa, ramu ir gera.*

*Paimki, drauge, tu rūbą skaistų.
Priscki baltą lelijos žiedą,
Kad siela meilės jausmu užkaistų,
Kur tam pasauly per amžius gieda.*

*Tada išeiki, kai aušta rytas
Ir perlais puošia lankas rasotas,
Tai eisim mudu į nematytas
Melsvųjų tolių šalis svajotas.*

*Pamiršim visa, kas juoda, žema,
Pamiršim dangų, aukštybių plotį, —
Ten didžios mintys ramybės gema,
Ten atgimimo versnių ieškoti.*

Dabartinė ALB Krašto Valdyba. Sėdi iš k.: B. Prašmutaitė, narė jaunimo reikalams, A. Pocius pirm., I. Tamošaitienė sekretorė. Stovi: J. Tamošiūnas vicepirm., J. Krikščiūnas išdn., P. Baltutis šviet. reik., V. Adomavičius sporto reikalams narys.

Rugsėjo 8-ji

Daugelis iš vyresniųjų Tautos Šventę prisimena kaip džiūgesio dieną su iškilmėmis, vėliavomis, paradais, eisenomis... Gal ir nereikėtų stebėtis: tom pačiom šventėm laikas ir aplinkybės padiktuoja skirtingą formą ir net prasmę. Visai nenuostabu, kad anais laikais mūsų tautinės šventės praeidavo džiūgavimo ir iškilmų ženkle. Ir kaip nesidžiaugti: gyvenome laisvi, gyvenome savo tautoje, buvome pilni entuziazmo ir kūrybingi. Gal ir buvo grėsmingų šešėlių iš vienos ar kitos pusės, bet jie mūsų nepalaužė ir entuziazmo neapniukė. Pasitikėjome savimi ir neabejojome, kad mūsų ryžtas ir kūrybinis veržlumas nulems ateitį.

Bet gyvenimo ratas pasisuko mums nepalankiai. Įvykiai ritosi vienas po kito per mūsų žemę, sumaigė mūsų statomus saulėtus rūmus ir mus pačius negailestingai sutraiskino. Nežiūrint to, pati tauta kaip tokia nepalūžo: ir tie, kurie paliko tėvų žemėje, ir tie, kurie pasklido po pasaulį, aprimus audroms ir verpetams, visi gyvena ir dirba viena linkme: išlikti kaip tautai ir bet kokia kaina išlaikyti jos tęstinumą.

Palikusieji namie pradžioje galvojo atsispirti ginklu, bet greit pamatė, kad šitas kelias nepasiteisina ir prilygsta savižudybei, todėl pasukta ir įstota į kūrybinį kelią. Visi žinome, kaip sunku tiek atskiram individui, tiek ir visai tautai reikštis kūrybingai, kada viskas spraudžiama krašto ir tautos pavergėjo į specifinius rėmus, iš kurio tėra vienintelis išėjimas — išsilydyti, iširti. Tačiau tauta išlikimo ir ištvermės valia stebuklus daro: gal niekad mūsų tauta nebuvo tokia giliai sąmoninga ir tokia ryžtinga ištverti, kaip kad yra šandie. Net ir po keturiasdešimties metų okupacijos okupanto suluginimo volas lietuvių tautos nesulygino su tais, kurie reklamuojasi turį pasiekę aukščiausių kultūrinį ir materialinį gerbūvį. Vis tiek ir šandie Lietuvoje bendras gyvenimo standartas aukštesnis, negu bet kur "didžiojoje tėvynėje", kūrybinis veržlumas pranašesnis, mokslo standartas aukštesnis. O tai reikia nepaprastų pastangų

ir valios šitai anose sąlygose pasiekti ir išlaikyti. Ir tai liudija tautos sąmoningumą ir pastangas atlaikyti nulemiančią spaudimą.

Lygiai toji pati mintis — ištverti ir garantuoti tęstinumą — lydėjo ir mus visus, išsklidusius po visą pasaulį. Gaila, bet negalime pasigirti, kad mes ištverėme: mes greičiau sukniubome laisvėje, negu mūsų broliai priepaudoje. Tik pabandykime sudaryti apytikrą išeivijos metų balansą. Geriausiu atveju per tą laiką pusė mūsų siškių atkrito, kurių savųjų tarpe nematome ir kurie praktiškai nesuinteresuoti nei lietuvių tautos likimu, nei jos ateitimi; jau mūsų pirmosios generacijos irgi, idealiai skaičiuojant, vos trečdalis, kurie domisi savo tautine kilme ir dar gali susikalbėti lietuviškai; visa kultūrinė ir visuomeninė veikla tebėra vyresniųjų rankose ne dėl to, kad nenorėtų skirtis, bet kad beveik nėra kam perduoti: neįsivaiginsime iš savo tarpo jaunų kūrėjų — rašytojų ar poetų (nekalbėsime čia apie dailininkus, kurių kūrybinė kalba yra internacionalinė).

Kaip matote, išeivijos metų suvestinė nėra jau tokia

kiek džiuginanti. Gal ir nemalonu šandie operuoti tokiais faktais, bet nėra ko jų tušuoti, o reikia realiai pasižiūrėti į tikrovę. Gal kaip tik toks neiškreiptas vaizdas ne vienam atvers akis ir privers sumąstyti apie save, apie savo vietą esamoje aplinkoje ir savoje tautoje ar bendruomenėje.

Tad ir Tautos Šventę po daugelio metų atsistojo visai kitoje šviesoje ir net sampratoje. Juk visi vyresnieji atsimena, kad Tautos šventė buvo džiūgesio inspirovota: po laisvės kovų pergalų, švenčiant istorinės Lietuvos galybę ir jos viršūnę — Vytauto Didžiojo sukaktį, tas žadino mūsų tautinės ambicijas ir ugdė mūsų tautinį sąmoningumą. Juo labiau tasai tautinis sąmoningumas pabrėžtinai šandie ir ne kur kitur, o čia.

Svarbiausia gaivinti ir kurstyti savyje tautinę dvasią, kuri yra viso mūsų tautinio pasireiškimo pagrindas — ir tautinis sąmoningumas, ir patriotiškumas, ir meilė savo tautai ir tėvynei. Gal jau išeivijoje gimusiems ir svetur išaugusiems tėvynės meilė kaip tokia ir atkrinta, bet juo labiau pabrėžtini ir stiprintini kiti elementai, kaip tautinis sąmoningumas, kalba, meilė sava tautai, kurie yra esminiai ir privalomi lietuviui ir už tėvynės ribų.

(v.k.)

MIRUSIEJI

ATSISVEIKINANT SU STASIU PAULAUSKU

Rugpiučio 18 d. savo namuose Tarro, kur gyveno su sūnumis Vytautu ir Kęstučiu ir šeima, mirė Stasys Paulauskas.

Velionis kilęs iš Pašventinio apylinkės, Šaulių apskr., gimęs 1909 m. birželio 17 d. Mokytojavo įvairiose šiaurės Lietuvos vietose.

Su žmona Ona ir jau Lietuvoje gimusiais vaikais Erika, Vytautu ir Kęstučiu į Australiją atvyko 1949 m. gegužės 27 d. ir įsikūrė Nele apylinkėje ir čia nuolatos gyveno. Dirbo NSW geležinkelių garvežių prižiūrėjimo skyriuje iki pensijos 1974 m. Paskutiniaisiais metais negalavo širdimi.

Paulauskų šeima viena iš pirmųjų įsigijo savo nuosavybę — namus su keliais akrais žemės Nele apylinkėje, Warners Bay. Čia dažnai buvo pakviečiami draugai (ypač dar gyvenant Stasio žmonai Onai, mirusiai 1955 m.) įvairių švenčių proga. Suvažiuodavo grupės lietuvių. Paulauskų draugiškumas ir vaišingumas, ir pati aplinka su vaismedžiais, upeliu, lankose gyvuliais vi-

A.a. S. Paulauskas

sus nuteikdavo lyg esant pačioje Lietuvoje. Vėliau šeimai gyvenant Belmont North, Mayfield ir paskutinėje vietoje Tarro, rasdavome Stasį, gyvenantį gražiai sutvarkytuose namuose su gėlynais aplinkui, kur pats velionis labai mėgdavo praleisti laisvas valandas.

Velionis buvo tylus, santūrus, linksmo aukštaitiško būdo, tačiau gilus savo mintimis svarbiuose reikaluose. Turėjo daug draugų ir buvo labai mylimas tėvas ir senelis šeimoje.

Laidotuvės įvyko rugpiučio 20 d. Beresfield krematoriume. Religines apeigas atliko vietinės R.K. parapijos kun. Fenton. Koplyčia buvo pilna velionio draugų lietuvių ir australų. Duktė Erika su vyru Colin Denis ir su jau suaugusiais vaikais atvyko iš Oberon. Taip pat

A.A.

Stasiui Paulauskui

mirus, jo dukrai Erikai su šeima, sūnui Kęstučiui su šeima ir sūnui Vytautui reiškiamo jų skausmo valandoje gilią nuoširdžią užuojautą

Alfonsas ir Donata Bajaliai
Stasys ir Meedy Butkai
Joe Brown
Sigitas ir Emilija Daugėlai
Petras ir Stefa Kairiai
Juozas ir Jadvyga Levickai
Rokas Lapinskas
Benediktas Liūga
Bronius ir Lilija Meškauskai
Sigita Nowaze
Viktoras ir Ona Prasauskai
Alfonsas Šernas
Motiejus Šeškus
Regina Ulanienė
Albinas Ulskis
Mavis Wood

Adelaidės Liet. Sąjungoje

ADELAIDĖS LIETUVIŲ S-GOS SUSIRINKIMAS

Adelaidės Lietuvių S-ga, kurios vardu įsigyti ir administruojami Lietuvių Namai, rugpiučio 22 d. sušaukė savo narių metinį susirinkimą.

Susirinkimą atidarė S-gos valdybos pirm. P. Bielskis, paprašęs susirinkusius tylos minute prisiminti pereitais metais mirusius S-gos narius. Susirinkimui praversti prezidentą pakviesti pirminku L. Gerulaitis, sekretoriumi — G. Straukienė.

Apie S-gos valdybos veiklą platų pranešimą padarė pirm. P. Bielskis, pabrėždamas, kad Lietuvių Namų išlaikymas per metus kainuoja apie 14.000 dolerių. Tokią sumą sudaryti nėra lengva. Pagrindinės pajamos sudaromos iš nario mokesčio, aukų, patalpų nuomos ir baro pelno. Bet baro pajamos palaipsniui mažėja. Laimė, kad baro tarnybą atlieka pasišventę savanoriai, kuriems už darbą nemokama.

S-ga šiuo metu turi patį didžiausią narių skaičių — 311. Jų tarpe yra 57 garbės nariai. Nemaža įstojo naujų — jaunų narių. Nario mokeskis per visus 27 metus paliekamas tas pats — 6 dol. Valdyba rūpinasi surasti būdų, kaip padidinti Lietuvių Namų pajamas. Tačiau kasoj turint

gana apčiuopiamą sumą sutauptų, Lietuvių Namus išlaikyti bent artimoj ateity didelių rūpesčių nebus.

Apie S-gos finansinį stovį pranešimą padarė ižd. K. Pocius. Pajamų gauta 21.082 dol., išlaidų 18.514 dol. Liko pertekliaus 2.568 dol. Iš baro gauta pelno 8.651 dol. Nekilnojamo turto vertė 97.981 dol., kilnojamo — 17.540 dol. Šiuo metu S-ga turi sutauptų 27.153 dol.

Dėmesio vertas Adelaidės Lietuvių S-gos žinioje veikianti J.J. Bačiūno vardo biblioteka — kioskas, kuriam vadovauja K. Pocius. Ši institucija, šalia komercinio, atlieka ir dėmesio vertą kultūrinį darbą. Metų bėgy kioskas nupirko knygų, plokštelių ir tautodailės darbų už 4.350 dol. Tų pačių prekių parduota už 4.500 dol. Surinkta prenumeratos "Mūsų Pastogei" ir kitiems periodiniams leidiniams už 2.800 dol. Gauta aukų 530 dol., iš parengimų — 450 dol. Kioskas turi savo spintose pardavimui knygų, kurios jau išmokėtos už 4.000 dol., plokštelių — 500 dol. vertės. Biblioteka turi skaitytojams 2370 knygų ir 21 laikraščio ir žurnalų. Per metus biblioteka turėjo 72 skaitytojus.

ALB Adelaidės Apyl. Kontrolės Komisija perskaitė padarytos revizijos aktą, kuriame konstatuota, kad atskaitomybė vedama tvarkingai ir jokių netikslumų nerasta.

Susirinkimo pirmininkui pasiūlius, AL S-gos valdybos veikla ir apyskaita susirinkimo buvo priimta ir patvirtinta.

S-gos valdyba renkama dviem metams. Tačiau kas metai pusė valdybos narių perrenkami. Nepasiūlius naujų kandidatų, o buvusiems nariams sutikus vėl kandidatuoti, jie buvo perrinkti sekantiems dvejiems metams.

Susirinkimas praėjo gana sklandžiai, nes susirinkusieji buvo santūrus ir nesileido į bereikalingas kalbas. Susirinkimas užbaigtas sugiedojus Tautos Himną.

St.

A.A.

ALEKSANDRUI ZALOGAI

mirus, jo žmoną Lidiją nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

J. ir J. Levickai

Alf. Šernas

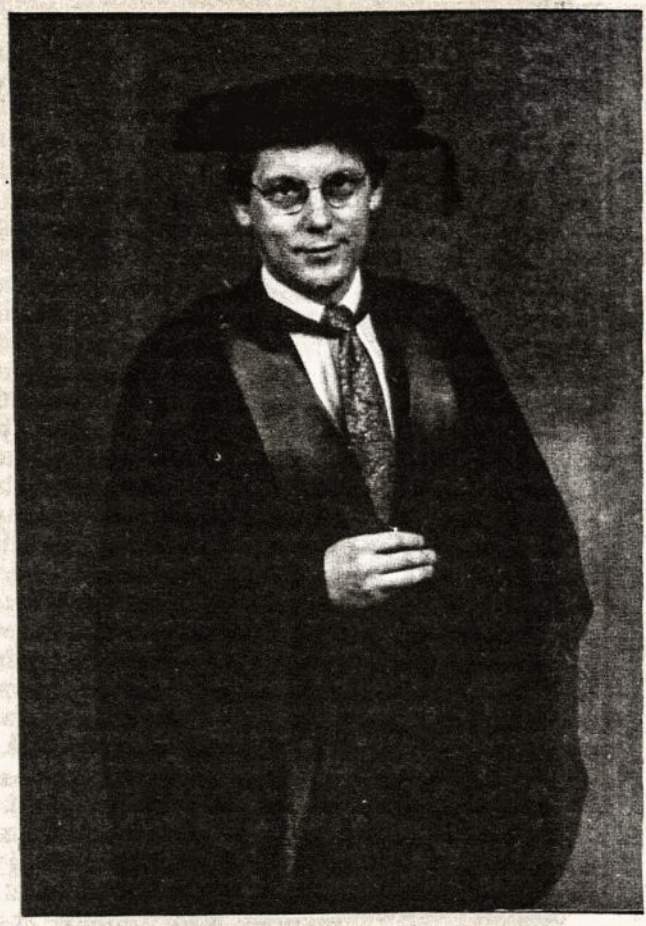
Pirmas lietuvis medicinos mokslų daktaras Australijoje

Šių metų liepos 31 d. Melbourne Universitete buvo pripažintas doktoratas ir įteiktas Med. Dr. diplomą gydytojui lietuviui Linui Juozui Dziukui. Turimomis žiniomis tai pirmas lietuvis Australijoje įgijęs medicinos mokslo doktoratą.

Linus J. Dziukas Melbourne universitete 1968 m. baigė medicinos fakultetą ir tais pačiais metais išlaikė egzaminus Amerikos pasiuntinybėje įgydamas teisę gydytojo profesiją verstis ir Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Taip pat Dr. L.J. Dziukas 1975 ir 1978 m. aukščiausiais pažymiais išlaikė "The Royal Australasian College of Physicians" egzaminus ir tuo įgijo šios kolegijos Fellowship Nr. 2786.

Ruošdamas doktoratą Dr. L.J. Dziukas atliko visus disertacijai reikalingus mokslinius tyrimus Melbourne universitete Australijoje ir Yales (USA) universitete. Šiuo metu Dr. Linas J. Dziukas dirba vienoje Melbourne ligoninėje kaip skyriaus direktorius.

Paruošti doktoratą Dr. L.J. Dziukui kainavo kieto ir įtempto darbo penketa metų. Tas parodo ne tik šio jauno vyro sugebėjimus, bet ir pasišventimą bei ištvermę. Tokiais vyrais visi lietuviai tegalime tik didžiuotis, nes kaip tik tokie kelia

Linus Juozas Dziukas, D.M., M.B., B.S.

mūsų tautos vardą ir pasigėrėjimą. Tai ne sportiniai atsiekimai, kuriuos kai kurie mūsų veikėjai stato virš visko.

Dr. Linas J. Dziukas yra vienturtis Elenos ir Juozo Dziukų sūnus, kurie atvyko į Australiją 1949 m. atsivež-

dami Liną vos kelerių metų berniuką. Dziukai nuo pat atvykimo apsigyveno Melbourne ir kietai dirbo pilnai pašventę savo gyvenimą augindami ir auklėdami sūnų.

Sveikiname Dr. Liną ir džiaugiamės jo atsiekimais!

ŽVILGSNIS Į MARKSIZMĄ IR RYTŲ EUROPA

POKALBIS SU KOLAKOWSKIU APIE MARKSIZMĄ, KRIKŠČIONYBĘ, RYTŲ EUROPA Iš "Akiračių" Nr. 7 (141)

Tęsinys

A.: Lenkijoje ir Lietuvoje katalikų Bažnyčia buvo ir tebėra viena stipriausių jėgų, besipriešinančių visiškam komunizmo viešpatavimui. Bet taip pat atrodo, kad tose šalyse Bažnyčia yra autoritarinė ir konservatyvi, o Vatikano Susirinkimo nuosprendžiai nepadarė jai didesnės įtakos. Pavyzdžiui, Lietuvoje Bažnyčia vis dar nepajėgia atskirti komunisto nuo ateisto. Taip pat esame girdėję apie lenkų Bažnyčios ultranacionalistinį požiūrį į Lenkijos katalikų mažumas. Visa tai kartais dvelkia senuoju prieškariniu klerikalizmu, ir atrodo, kad Bažnyčia tose šalyse, kovodama su totalitarizmu, drauge bando išsaugoti prieškarinių visuomenių blogiausius bruožus. Pageidautume Jūsų komentarų šiuo klausimu.

K.: Nesutinku su nuomone, kad Lenkijos Bažnyčia išsaugojo savo prieškarinę dvasią, arba kad Vatikano susirinkimas jos visai nepalietė. Priešingai, man rodos, krikščioniškojo mokyimo bei mąstymo formos pokario Lenkijoje labai žymiai pakitė. Niekas negaliu pasakyti apie Bažnyčią Lietuvoje, bet visi žino, kad lietuvių katalikybės gyvenimo sąlygos nepalyginti blogesnės, negu Lenkijoje. Tokiomis aplinkybėmis, kai lenkų kultūrai ir pačiai Lenkijos tautinei egzistencijai mirtinai gresia sovietizmo pavojus, „klerikalizacijos“ grėsmė man atrodo tiesiog įsivaizduota.

Antra vertus, krikščionybės gyvenimas remiasi pastoviomis tradicijomis, ir ta prasme būtų juokinga reikalauti, kad Bažnyčia liautųsi buvusi „konservatyvi“, visuomenės gyvenimui reikia ir konservatyvių, ir liberalių, pakitimus skatinančių jėgų. Pats žodis „konservatizmas“, jei vartojame jį kaip bendro pobūdžio priekaištą, nieko nereiškia.

A.: Popiežius Jonas Paulius II pasisakė prieš kai kurių lotynų Amerikos kunigų aktyvų dalyvavimą politikoje. Tuo pačiu metu kai kurie Lietuvos kunigai politikoje dalyvauja. Popiežius taip pat nedraudžia Lenkijos Bažnyčiai aktyviai dalyvauti dabartiniuose įvykiuose. Kaip Jūs tą aiškintumėte?

K.: Jono Pauliaus II požiūrį į šiuos reikalus suprantu sekančiai: jis anaipol nereikalauja, kad Bažnyčia vengtų socialinės ir politinės atsakomybės — priešingai, ragina jos imtis. Tačiau jis nenori, kad Bažnyčia būtų naudojama kaip partinių kovų dalyvis arba įrankis, būtų tapatinama su kokiomis nors politinėmis partijomis — o kai kuriuose Lotynų Amerikos kraštuose tai yra reali galimybė. Lygiai taip pat supranta popiežiaus poziciją kunigai, dirbantys neturtėlių ir indėnų tarpe, su kuriais turėjau progos kalbėtis Brazilijoje. Toks požiūris, mano manymu, yra visai sveikas. Vėl gi nežinau, kokia yra padėtis Lietuvoje, jei neskaitysime to, ką žino

visi. Tačiau totalitariniame krašte bet kokia veikla, neišplaukianti iš valdžios įsakymų, yra traktuojama kaip politinė, taigi „politinės“ ir „nepolitinės“ veiklos skirtumas nebetenka prasmės.

A.: Lenkų patirtis tarsi rodytų, kad, turėdama minimalias darbo sąlygas, katalikų Bažnyčia gali koegzistuoti su komunistine valstybe. Ar su tuo sutinkate? Ar Jus patenkina vaidmuo, kurį Bažnyčia vaidina ir tebevaidina Lenkijoje? Jei ne — kokios pozicijos Bažnyčia turėtų laikytis?

K.: Komunizmas visur, jei tik gali, stengiasi sunaikinti Bažnyčią arba paversti ją savo valdžios įrankiu. Nepriklausoma Bažnyčia gali „koegzistuoti“ su komunistine valstybe tik tol, kol yra pakankamai stipri, kad atspirtų tiems pasikėsiniams. Tačiau Bažnyčia negali pašalinti visos nepriklausomos visuomenės gyvenimo sistemos. Todėl „koegzistencija“, nors ji ir imanoma esant pakankamai stipriai Bažnyčiai, komunistinėje sistemoje niekada negali būti užtikrinta.

A.: Kokius matote panašumus tarp krikščionybės ir komunizmo — pavyzdžiui, jų ištakose, tikinčiojo psichologijoje ir t.t.?

K.: Visi socialiniai organizmai, kurie negali egzistuoti be nekintamo (arba tariamai nekintamo) doktrinos pamato, turi daug bendrų bruožų, ir komunizmas, kol jis buvo gyvu tikėjimu,

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA

„TALKA“ LTD.

• Moka už indėlius (deposits) 9 % metinių palūkanų.
Už terminuotus indėlius: aukštesni procentai mokami automatiškai pasiekus nustatytas sumas.

Nuo \$ 100	iki \$ 5000	— 12 %
nuo \$ 5000	iki \$ 10.000	— 13 %
nuo \$ 10.000	iki \$ 50.000	— 14 %
nuo \$ 50.000	ir daugiau	15 %

Terminuoti indėliai priimami tik pilnais \$ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo, t.y. birželio 30 d. Už atsiimtą term. ind. metų bėgyje — 6 %. Procentai užskaitomi už kiekvieną pilną kalendorinį mėnesį finansinių metų gale ir įrašomi į einamąsias sąskaitas. Už įnašus (shares) iki 17 % dividendo.

• Teikia paskolas iki \$ 15.000 įkeičiant nekiln. turtą, asmenines paskolas su garantuotojais iki \$ 5000 ir be jų iki \$ 2000. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

• Įstaiga veikia:

Melbourne šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. pp., sekmadieniais nuo 1.30 pp. iki 3 val. pp., Lietuvių Namai, 50 Errol St., North Melbourne. Tel. 328 4957.

Informacijos dar teikiamos pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. pp.

Pašto adresas: "TALKA", Box 4051, GPO, Melb. 3001.

Adelaide sekmadieniais nuo 1 iki 3 val. pp. Lietuvių Namuose. Pašto adresas: TALKA, Lietuvių Namai, 6 Eastray St. Norwood, SA 5067.

Sydnejuje sekmadieniais nuo 2 val. iki 4 val. pp. Lietuvių Klubo patalpose 16 - East Terrace, Bankstown NSW.

daugeliu atžvilgiu priminė religinę sektą. Tačiau tas tikėjimas — bent jau komunistiniuose kraštuose — išgaravo ir pavirto nuogu masinės prievartos įteisavimo įrankiu; jis nebeteri jokios savarankiškos galios.

A.: Ką galvojate apie popiežiaus Jono Pauliaus konfliktą su modernistiniu katalikų teologu Hansu Kungu? Ar tai nėra žingsnis atgal, turiant omenyje Bažnyčios pastangas prisiderinti prie mūsų laikų?

K.: Jei Bažnyčia turėtų „prisiderinti prie savo laikų“ ta prasme, kad priimtų viską, kas šiuo metu atrodo gera arba madinga — nežinia, ar jai vertėtų egzistuoti. Tokia Bažnyčia tiesiog virstų įrankiu, pašventinančiu viską, kas šiandien papročiuose ar nuomonėse ima viršų, ir tuo būdu pati susinaikintų. Todėl bendros frazės apie aggiornamento man atrodo rizikingos. Krikščionybė negali egzistuoti, nedarydama skirtumo tarp to, kas jos mokyme yra kintama ir kas nekintama.

Visa problema, kaip tą skirtumą suformuluoti.

A.: Kas yra gyva ir kas mirė šių dienų krikščionybėje? Ar krikščionybė yra vienintelė jėga, istengianti sėkmingai priešintis komunistiniam totalitarizmui?

K.: Ne, netvirtinu, kad krikščionybė yra vienintelė jėga, galinti priešintis totalitarizmui. Tokių jėgų yra daug. Tačiau krikščionybė yra būtinas antitotalitarinės kovos dalyvis. Visų pirma ji duoda stipriausią pamatą priešintis vergijai, kadangi skelbia, jog žmogaus asmenybė yra i nieką neiškeičiama ir aukščiausia savyje vertybė, taigi asmenybė negali būti traktuojama kaip valstybinių ar visuomeninių tikslų įrankis. Antra, krikščionybė įgalina žmones rasti ir suvokti platesnę žmogiškųjų reikalų perspektyvą, negu tai gali padaryti kova tik dėl materialinių tikslų. Neturėdami tokios perspektyvos, būtume pasmerkti nesibaigiančioms priešišku godumų ir niekada nepatenkinamų poreikių sandūroms.

REMK AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDĄ

Jo tikslas — skatinti, remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių kultūrinės apraiškas.

Fondą stiprinsime ir jį ugdysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo nariais ir nepamiršime jo surašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.
50 Errol Street,
North Melbourne, Victoria

A.L. Fondo Valdyba

CHANNEL 0 AND CHANNEL 28
MULTICULTURAL TELEVISION

4

sekmadieniais

8.30 val. vak.

filmai iš viso pasaulio

Liet. radijo valandėlės reikalu

VIETOJE ATSAKymo

Rugpjūčio 28 d. Sydnejaus ir apylinkių lietuviai, kurie klausėsi lietuvių kalba radio valandėlės per 2 EA stotį, girdėjo tos valandėlės vedėją p. V. Šliterio pasisakymą, kai kurias Mūsų Pastogėje skaitytojų pastabas tos valandėlės atžvilgiu (žiūr. M.P. Nr. 32 ir 33).

Nesileidžiant su p. V. Šli-

teriu į jokiais polemikas, atsakysime jo paties žodžiais paskelbdami jo girdėtą kalbą ištisai. Skaitytojas tegu pats pasidaro išvadas. Mūsų nuomone, kokio kultūrinio lygio gerb. vedėjo pasisakymas, panašaus lygio ir jo vedamos valandėlės. Kalba palikta netaisyta.

Red.

V. Šliterio pasisakymas

Daug kur pasaulyje, o paskutiniu porą metų ir Australijoje lietuvių tarpe atsirado superpatriotų grupė, kuri, vartodama patriotizmo priedangą, skaldo ir kiršina mūsų bendruomenę.

Šitie superpatriotai tam tikslui vartoja seniausią būdą, tai yra, įtarimus ir šmeižtą. Asmenis, kurie nesutinka su jų nuomone, apšmeižia komunistais, raudonais, ružavais ir t.t. Nors ši grupė nėra didelė ir ji gal nepajėgtų daug ką nuveikti šiame bendruomenės ardymo darbe, jeigu jiems neateitų į pagalbą mūsų bendruomenės organai, spauda, arba, tiksliau sakant, laikraščiai. Šitai vadinami patriotai Lietuvos vardu dirba naudingiausią darbą Lietuvos okupanto naudai. Jie daugiausia atsiekia bendruomenės skaldymo ir naikinimo darbe. Gal būt jiems šis darbas taip nesisektų, jeigu jiems nepadėtų mūsų spauda, kuri turėtų būti atsakinga bendruomenei ir nespausdinti tų šiukšlių, kokias mes dažnai matome mūsų laikraščiuose, o ypač paskutiniu laiku mūsų bendruomenės leidžiamoje Mūsų Pastogėje kuri, mano manymu, daug prisidėjo prie lietuvių bendruomenės ardymo darbo.

Laisvame pasaulyje spauda didžiuojasi, kad ji yra teisi ir be baimės spausdina ne tik vienašališką informaciją, bet skelbia nuomonę iš abiejų pusių. Deja, jūs pasikalbėkite su savo koku nors prieteliu Australijoje, ir jums tuojau paaiškins, kad Sydnejuje mūsų spaudoje taip nėra. Mūsų Pastogės redaktorius spausdina straipsnius, kuriuose jis kelia savo šeimos ir pažįstamų atsiekimus į aukštybes ir peikia arba nespausdina jam nepalankių žmonių pasirodymus arba atsiekimus. Kaip pavyzdį aš galiu jums duoti šią lietuvišką radijo valandėlę. Mes dažnai skaitome užpuolimus ir kritiką šios valandėlės Mūsų Pastogėje. Kritika parašyta vis tų pačių visiems žinomų veikėjų, bet neesam skaitė nei vieno straipsnio, kuris valandėlę pagyrė arba teigiamai apie ją atsiliepė.

Sakytume, kad niekas gero apie ją neparašė. Bet aš žinau, kad ne vieną kartą man asmeniškai buvo programa išgirta, ir tautietis nusiskundė, kad nors jis parašė teigiamai apie programą, Mūsų Pastogės redaktorius į Pastogę aprašymo neidėjo. Štai ir šios savaitės Mūsų Pastogėje redaktorius Vincas Kazokas savo vedamajam vėl puola radijos valandėlę. Puola ją iš kelių taškų. Norėčiau čia panagrinėti kelis jo užmetamus mums kaltinimus.

1. Lietuvių kalba. Dažnai mes girdime kalbas ir skaitome straipsnius apie įtraukimą jaunimo į lietuvišką veiklą, nes be jaunimo jokio lietuviško testinumo negalime tikėtis. Taip. Bet kai mes mūsų valandėlėje naudojame jaunosios kartos jau čia gimusius jaunuolius, jų kalba arba akcentas jau netinka mūsų redaktoriui ir ponui Kedžiui. Sako, reikia išmesti. Yra geriau kalbančių senių.

2. Ponas Kazokas sako, kad programa yra vienšališka. Cituoju: "Su okupanto palaiminimu į užsienį leidžiamos estradinės dainos, informacija apie okupuotą Lietuvą gyvenimą ir dabartinius atsiekimus". Ponas Kazokas turbūt priskaito Lietuvos Katalikų Kroniką ir Eltos biuletenius prie šios informacijos, nes per šią valandėlę nepraleidžiama nei vienos Kronikos arba Eltos biuletenio, neskaite išsamių ištraukų iš abiejų. O apie estradines dainas ir palaimintus solistus tegaliu pasakyti, kad be tų dainų ir solistų neapsieina nei Adelaidės, nei Melbourne, nei Canberros radijo valandėlės. Neapsiejo nei Sydnejaus valandėlė, kai ponias Kazokienė ruošė tik porą tų valandėlių.

3. Sutinku su ponu Kazoku, kad į radiją reikia žiūrėti panašiai kaip į spaudą. Ji turi mėginti patenkinti daugumą. Bet jeigu mes lyginame radiją su spauda, tai reikia pasirinkti rimtą spaudą, kad būtų su kuom lyginti. Mes visi žinome, kad yra daug leidžiamos spaudos, kurią galima pavadinti tikrai šiukšlėmis. Deja, paskutiniaisiais laikais, jeigu pasikalbėsi su

tautiečiais, tai patirsim, kad jie dejuoja, kad Mūsų Pastogė yra nusmukusi į šeimininį laikraštį, kuris vis daugiau užsiima skandalų ir šiukšlių spausdinimu ir kuriame, išskyrus paskutinio puslapio pranešimą, nėra ko rimto skaityti.

Įdomu, kad toje pačioje Pastogėje, kur Pastogės redaktorius puola radijo valandėlę, įtarpintas straipsnis "Komunizmo krizė ir Lietuva", kuris paimtas iš paskutinio Eltos biuletenio, buvo irgi girdimas per šios radijos laidas pereitą savaitę. Taip pat pereitą savaitę buvo girdimas dar vienas išsamus Eltos straipsnis apie padėtį Lietuvoje. Mūsų Pastogėje, atrodo, jam neužteko vietos.

moterų veikloj

PRANEŠIMAS

Sydney Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugijos valdyba matydama reikimą sukurti tautodailės rankdarbių ratą, tam reikalui buvo padavusi prašymą Ethnic Affairs Commission subsidijai gauti ir štai sulaukėme \$ 500, kurie bus tam reikalui panaudoti. Tikimės mūsų narių malonaus bendravimo.

S.L.M.S.G.D. Valdyba

MOTERŲ DRAUGIJOS METINIS SUSIRINKIMAS

Sydnejaus Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugijos metinis susirinkimas įvyko rugpjūčio 22 d. Sydnejaus Lietuvių Klube. Pirmininkė p. O. Baužienė pasveikino susirinkusias nares ir pakvietė susirinkimui pirmininkauti p. V. Jablonskienę ir sekretoriauti p. V. Petniūnienę.

Pereitų metų protokolą perskaitė p. A. Vingienė. Po to sekė visa eilė pranešimų iš draugijos veiklos. Pirmininkė p. O. Baužienė paskaitė išsamų pranešimą apie nuveiktus darbus, parengimus, pareikšdama, kad Lietuvių Sodybos statyba jau baigta. Sekantis darbas bus kelio pravedimas ir aikštės, sklypo sutvarkymas, po ku-

Mūsų Pastogės redaktorių dėl sau žinomų priežasčių neteisėtai klaidina tautiečius savo vedamajame straipsnyje apie Sydnejaus radijo valandėlę. Ypač jis klaidina lietuvių, gyvenančius kitose Australijos vietovėse, kurie neturi galimybės pasiklausti Sydnejaus laidų ir dėl to susidaryti savo nuomonę. Prieš puolant šią radijo valandėlę, ponas Kazokas turėtų pasižiūrėti į savo redaguojamą laikraštį ir jame paskutiniaisiais laikais spausdinamas šiukšles.

Nėra paslaptis, kad Australijoje plačiai kalbama apie Mūsų Pastogės nusigynėnimą ir menkumą. Seniai sakome, kad reikėtų atsikratyti jos redaktorių, tik apgailestaujama, kad neatsiranda nei vienas norintis jo pareigų perimti, nors jau yra daug ieškota. Mano manymu yra didžiausia tragedija, kad visoje lietuvių bendruomenėje Sydnejuje neatsiranda nei vienas rimtas redaktorius, norintis perimti šį mūsų visuomenei svarbų darbą.

Noriu sugrįžti į anksčiau minėtą bendruomenės ardymo klausimą. Man kyla klausimas, ką reikia kaltinti už šį bendruomenėje vykdomą ardymą, genocidą? Tą sauja tautiečių, kurie savo šmeižtais ir kalbom dirba šį darbą? Taip. Bet, mano manymu, ta kaltė tenka pirmoje eilėje mūsų spaudai, be

kurios pagalbos tie didvyriai turėtų daug daugiau darbo įdėti, kad galėtų atsiekti savo tikslus. O ypač kaltos yra mūsų sąjungos, komitetai ir pavieniai įtakingi asmenys, kurie mato, kas darosi mūsų bendruomenėje ir kurie galėtų šį reikalą sustabdyti. Bet jie sėdi, kaip Pontijus Pilotas, rankas nusiplovę ir tyli. Kur jūs esate, mūsų spaudos patariamoji komisija? Kur jūs esate, mūsų profesoriai, daktarai ir inžinieriai? Kur jūs esate, lietuviai inteligentai? Ar jūs galvojate, kad užtenka tik pasakyti gražią prakalbą per minėjimą, arba kokią pasirodymą, arba parašyti gražų patriotinį straipsnį yra viskas? Jūsų, kaip lietuvių inteligento pareiga yra garantuoti išeivijoje Nepriklausomos Lietuvos testinumą ir dirbti visom savo jėgom tam tikslui, o nesėdėti rankas susidėję ir tylėti. Ne tam jūs lietuvių motinos verkdamos augino, ne tam jūs, bėgdami iš Lietuvos, pasižadėjote visas savo jėgas ir galimybes atiduoti Lietuvos išlaisvinimo darbui.

Dabar pasižiūrėkime, ką mūsų vadinamieji patriotai skaldytojai tėvynės meilės vardu atsiekė per paskutinius metus čia Sydnejuje. Nežinia kiek lietuvių atstūmė iš visuomenės, bet aiškiai matosi, kad vis mažiau tautiečių lankosi mūsų institucijose. Pavyzdžiui, klubas. Daug tautiečių boikotuoja klubą dėl įvairių priežasčių.

Nukelta į psl. 6

pačios apsimokėdamos transporto ir dovanėlių išlaidas. Tai geri darbeliai ištvėrimingų ir gerų širdžių, apie kurias retai išgirstame.

Kontrolės Komisijos pranešimą perskaitė p. A. Adomėnienė, pareikšdama, kad Revizijos Komisija rūpestingai peržiūrėjusi išdininčias vedamas knygas, bankų knygetes ir sąskaitas, viską rado pavyzdingai tvarkoma ir paprašė išreikšti padėką išdininkei p. T. Vingilienei.

Visi pranešimai priimti. Diskusijose iškelta mintis, kad "Arts & Crafts Festival for Senior Citizens", Sutherland būtų daugiau pareklamuojama Mūsų Pastogėje. Šitame Festivale dalyvauja ir lietuvių su savo audiniais ir išdirbiniais, tai įdomi šventė, kurioje pereitą kartą dalyvavo virš 3000 žmonių. Verta būtų sušaukti informacinį susirinkimą bent porą mėnesių prieš festivalį, kad būtų galima pasitarti kokius rankdarbius būtų gerai padaryti, kur suvežti ir kam atiduoti.

Rankų darbams ir tautodailės testinumui bus stengiamasi įkurti centras Lietuvių Sodyboje, apie tai bus informuojama atskirai.

Susirinkimą uždarius pasivaišino kava ir pasišnekėjome. Narė

"Atžala" Melbourne

Jie pastatė "Šaltkalvį" ir "Pypkę".

Nebe pirmą kartą Sydnejaus "Atžalos" teatras atvažiavo į Melbourne su veikalu. Ši kartą juos pakvietė Melbourne "Aušros" teatro vardu Aldona Butkutė, kuri matė pastatymą Sydnejuje ir buvo sužavėta. Toks teatralų atvykimas reikalauja iš jų didelio pasiruošimo ir darbo, už tai melbourniškai jiems dėkingi.

Sekmadienį, rugpiūčio 22-ą į Lietuvų Namų koncertų salę susirinko virš dviejų šimtų žmonių, pažūrėti dramaturgo Kosto Ostrausko dviejų kondensuotų dramų "Šaltkalvis" ir "Pypkę".

Išskyrus Paulių Rūtenį, artistai mėgėjai, bet iš jų pasirodymo matėsi, kad jie, taip sakant, prigimti artistai, juos ragina veikti pati scena. Tikras scenos artistas turi labai daug dirbti, skaičiuoti daug literatūros, sugebėti į vaizduojamą asmenį įsijauti ir, žinoma, daug repetuoti. Tai ką ir bekalbėti apie mėgėjus - jiems tenka dvigubai daugiau ruoštis ir tai be jokio užmokesčio, be didesnės padėkos. Kartais ir gerokai kritikos tenka susilaukti. Pasirinkę sceną, lietuviai teatralai neša scenos meną, kaip visuomeninio darbo dalį. Kartu jie atlieka ir tam tikrą mokslinimo, ugdymo darbą.

Kas buvo idomu ir gal nauja mūsų išeivijos teatro raidoje, tai, kad pirmoje mikrodramoje "Šaltkalvis", vaidino tik du asmenys: šaltkalvį — Julius Dambrauskas, jo žmoną — Ona Maksvytienė. Jie tarpusavy per visą vaidinimą vedė dialogą, kuris tarpais iššaukė ir juokingų momentų, bet bendrai veiklas rėmėsi istoriniais, charistinės rusų valdžios laikų faktais: šaltkalvis, valdžios įsakymu, turėjo iškapoti iš Dr. Vinco Kudirkos paminklo Himno žodžius ir po to labai pergyveno.

Atrodo, kad Julius Dambrauskas yra vienas iš stipriųjų "Atžalos" ramsčių. Jis dramatišką šaltkalvio rolę atliko su tinkamu psichologiniu išijautimu. Viskas atrodė taip tikra ir įtikinančiai, jog galima buvo galvoti, kad jis nevaidina, o tikrai gyvena.

Šaltkalvio žmona, Ona Maksvytienė labai tinkama pasirodė savo rolėje. Jos vaidyba gerėjomės ir ankstesniuose "Atžalos" pastatymuose ir ši kartą ji sunkų savo vaidmenį atliko pasigėrėtinais gerai. Bendrai veiklas buvo pastatytas su kūrybiniu išijautimu ir gilia nuovoka.

PADEKA

Kai esi nelaimėje, o didžiausia nelaimė yra liga, tik tada pamatai, koks esi bejėgis ir vienišas.

Ypatingą padėką tariau gerb. prelatui kun. P. Butkui už lankymą ligoninėje su šv. sakramentais ir už maldas bažnyčioje.

Nuoširdžiai dėkoju visiems mieliems lankytojams, kurie taip gausiai mane lankė. Lankytojų paguodos žodžiai sustiprino mane ir praskaidrino skaudžias dienas, kas tokiu pilnu kančios laiku yra ypatingai svarbu.

Taip pat labai dėkoju prisiminusiems mane ir atsiuntusiems raštu užuojautos žodžius.

V. Rušienė

"Pypkę" yra jau ilgesnė, vieno veiksmo, naujų kelių ieškanti drama, pilna netikėtų staigmenų ir pačios situacijos negalimumo. Stilius miestietiškas, sąmoningai manieringas ir dėl to humoristiškas. Tai jau modernios dramaturgijos pionieriškas veiklas.

Jeigu programoje nebūtų buvę trumpų veikalų apibūdinimų, tai ypatingai "Pypkę" galėjo būti sunkiau suprantama.

Julius Dambrauskas, A vaidmenyje, laikėsi vykusiai flegmatiškai ramiai, kaip grįžusiam iš po mirties pridera. Kontrastiškai skyrėsi Paulius Rūtenis, Z vaidmenyje, kuris iliuzinių vilčių vedamas, po ilgo ieškojimo, suradęs dėdės pypkę, nerado joje žadėto deimanto. Tas sukėlė jame didelį pyktį, ką jis labai realistiškai pavaizdavo. Pypkės balsas, reprezentuojantis metafizinę tikrovę, buvo aiškiai girdimas. Jį perdavė Ona Maksvytienė.

Scenos dekoracijoms paruošti turėjo tokį trumpą laiką, bet jos palyginant realistiškai atitiko abiems veikalams. Tikrai "Šaltkalviui" galėjo būti daugiau scenoje šviesos.

Abu veikalus režisavo ir antrame pats vaidino, Paulius Rūtenis, kas jam, kaip profesionalui, atrodė nesudarė sunkumo. Administratorius - Juozas Maksvytis.

Scenoje šviesos efektus įtaisė ir šviesomis operavo Juozas Balčiūnas. Garsus tvarkė Petras Aras.

Po vaidinimų, Aldonos Butkutės ir pagelbininkų pastangomis buvo surengta atžaliečiams pagerbti vakarienė, į kurią buvo ir pakviesti kun. Vaseris ir atitinkamų organizacijų atstovai. Dalyvavo ir svečiai iš Adelaidės, teatralai p.p. Opulskis ir Vosylis. Aušros teatro vadovas Edvardas Šidlauskas pasveikino Atžalos artistus ir padėkojo už atvykimą. Paulius Rūtenis padėkojo už malonų priėmimą ir pasidžiaugė Melbourne jaunimo teatru. Edvardas Šidlauskas pakvietė ir kitus vakarienes dalyvius pasisakyti ar teatrą pakritikuoti, bet tik užgyrimo ir paskatinimo žodžius išgirdome. Scenoje kalbėjo apylinkės pirmininkas R. Šemeta ir "Aušros" teatro vardu Aldona Vyšniauskienė. Vakarienes metu kalbėjo kun. Vaseris, Julius Dambrauskas, p. Opulskis iš Adelaidės, jaunimo teatro vadovas Algis Karazija ir klubo pirmininkas Juozas Petrašiūnas.

Po kavos ir pyragų dar valandėlę visi gražiai draugiškai pabendravo. Sudainuota artistams "Valio, valio..." ir jie turėjo išskubėti į aerodromą.

Taip baigėsi visapusiškai įdomiai praleista sekmadienio popietė. Visiems vieniui ar kitokiu būdu prisidėjusiems prie dienos darbų pasisekimo, "Aušros" teatro vardu, nuoširdžiai dėkoju.

Alisa Baltrukonienė

Įsidėmėkite!

MŪSŲ PASTOGĖS

SPAUDOS BALIUS

rugsėjo 25 d.

Sydnejaus Lietuvų Klube

Adelaidinės pabios

Tradicinis Adelaidės ateitininkų literatūros vakaras įvyko liepos 31 d. Vakaras išimtinai skiriamas lietuvių poezijos milžiniams — Maironiuir B. Brazdžioniui, neįsileidžiant savų žodžio menininkų.

Vakaras rūpestingai paruoštas; pradedant jį Maironio "Jaunoji Lietuva" iškarptomis ir Nemuno Dukrų dainomis.

Antroji vakaro dalis išimtinai B. Brazdžioniui; trumpa jo biografija ir eilėraščiai, kuriuos "skaitė" ir deklama-

vo Vaidilos aktoriai. Abiejų poetų kūrybą gražiais įtarpais sujungė vakaro ruošėjas Pr. Pusdešris.

* — *

Etninių grupių radijo stotis 5-EBI, kuria naudojasi ir lietuviai, suruošė, taip vadinamą, radijotoną — vaju finansams sutelkti. Nors federalinė Australijos valdžia stotį remia, bet to nepakanka ir tenka ieškoti paramos iš pačių klausytojų. Radijotono metu sukaupė virš 20.000 dol. Lietuviai, nors ir maža grupė, sudėjo netoli 800 dol. tenka pasidžiaugti, kad lietuviai klausytojai taip gausiai atsiliepė į šį vaju.

* — *

Rugpiūčio 8 d., sekmadienį, ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba suruošė Maironio minėjimą. Gerai ir įdomiai paruoštą paskaitą skaitė Pr. Pusdešris. Paskaityta keletas Maironio eilėraščių, o choras Lituania padainavo Maironio eilėraščių, virtusių dainomis.

* — *

Veiklus ir judrus tautinių šokių vadovas Bronius Sabekis (apylinkės valdybos

Planai ir praktika

Kaip bežiūrėti: kiek paritus, tiek pastačius. Net siulės plyšta, nors suknelės gana plačios; svarstyklės traška, gramas veja sparčiai gramą. Pati stebiuosi — ir iš kur tie kilogramai! — Kol mašinos (namų ruošos) man skalbia, šluoja, strategiją aš svorį numušti planuoju.

Pasitikėti vien stipria valia nedrįstu. Todėl pirmiausiai pasitart reikės su hipnotistu — tegul jis nuo kaldūnų atkalba mane, nuo tortų. Antrasis žingsnis, tai Sveikatos Studijoje sportas, gimnastika, moderniškios tos garo vonios bei pamokos, kaip maistą sau pasigamint be skonio. Be to (ankstyvas valandas čia teks naudoti, kad liktų laiko ir į krautuves man nuvažiuoti), išeisiu pasivaikščioti kasdieną bent po mylią, dar pasikvietus, dėl draugystės, ir kaimynę.

Taigi, pagal tą planą — kai iš ryto, po pasivaikščiojimo sugrįžtu, tai apetitas tarytum vilko. Mašinos (kaip įprasta) namuose ruošias, o aš tuoj bliūdą su spirgučiais iškopiu bulvinės košės. Juk reikia pasistiprint, nes Sveikatos Studija — ne juokas!

Kiek ten sportuojam, kiek ten bėgame, kiek šokam; jėgos daug atima ir vonios garo. Su hipnotistu atvirai vėl pasitarus, grietinės padažo daugiau nebepilu ant „cepelinų“.

Nežiūrint pastangų šitų, man tik primynus, svarstyklės lūžo, braška gan įtartinai ir kitos, nes aš vistiek dar — kiek pastačius, tiek paritus.

Julija

narys) dažnai išveda tautinių šokių grupę į australų ruošiamus pasirodymus. Ne taip seniai dalyvavo Mt. Gambier miesto festivalyje, o rugpiūčio 7 d. išvyko į "laukus" — Booborawie; mažas miestelis apie 180 km. nuo Adelaidės į šiaurę. Miestelio pradžios mokyklos vedėjas yra Leonas Vasiliūnas, prieš keliolika metų vadovavęs Adelaidės lietuvių tautiniams šokiams.

Leono iniciatyva Booborawie suruošiamas vakaras, kuriame dalyvauja ir Žilvino tautinių šokių grupė. Vakaro menu, tarp įvairių kitų patiekalų, išdėdžiai garavo ir lietuviška daržovių sriuba - Litho soup, tai Jūlytės Vasiliūnienės (Neverauskaitės) gaminy.

Lietuvių tautiniai šokiai žavėjo "kaimiečius" ir jie stebėjosi rūbų spalvingumu bei greitai besisukančiais rateliais, palydint muzikai, kurią grojo pats vakaro ruošėjas Leonas Vasiliūnas.

Vadovas ir šokėjai grįžo sekmadienį, išvargę, bet laimingi ir pilni smagių ir linksmų išpūdžių.

* — *

Adelaidės lietuvių teatro Vaidilos nariai ir prijaučiantieji susirinko rugpiūčio 7 d. aptarti savo reikalų. Padiskutuota išvyka sekančiais metais į JAV, bet nieko konkretaus nenutarta.

Gal reikėtų bendromis jėgomis paruošti veikalą ir su juo nuvykti sekančiais metais į Pasaulio Lietuvių Dienas? Kai sakau, bendromis, tai turiu galvoje Adelaidės, Melbourne ir Sydnejaus scenos menininkus.

* — *

Šiandien bet koks susirinkimas vyksta tik "prisiėkusiems" dalyvaujant. To negalima pasakyti apie rugpiūčio 22 d. įvykusį Adelaidės Lietuvių Sąjungos

metinį susirinkimą. Dalyvavo virš šimto narių. Susirinkimą sklandžiai pravedė Leonas Gerulaitis.

Tuo pačiu metu, salės gale vyko G. Straukienės suorganizuota lietuvių moterų rankdarbių paroda. Parodoje išstatyta apie 300 eksponatų. Ir ko tenai nebuvo?! Nuo gražiai išsiuvinėtų įvairiaspalvių paveikslų iki dailių ir kruopščiai megztų staltiesėlių, kilimų, pagalvėlių, keramikos išdirbinių, tautinių raštų takelių ir kitų rankdarbių, kuriems net vardą sunku rasti.

Laikas būtų ką nors panašaus ir vyriškajai pusei parodyti! Vībaltis

Madų paradas

Pavasaris jau ant slenksčio. Pradarysim tik duris, ir vasara čia. O kaip bus, kai pradarysim spintų duris? Baisu, net pagalvoti. Nėra kuo vilktis. Suknios visos tai perligos, tai pertrumpos, spalvos seniai iš mados išėjusios. Važiuojam per Kalėdas į Melbourne. Reikės juk vieną kitą suknelę nusipirkti, pasisūti. Bet ką?

Nenusiminkit. Sydney Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugijos Valdyba rugsėjo 19 d., sekmadienį, 3 val. Lietuvių Klube ruošia didžiulį pavasario

MADŲ PARADĄ. Paradą praves p. Birutė Vingilytė-Hamill, kurią atsimenam iš taip gražiai pravestos popietės apie grožį ir jo priežiūrą.

Kviečiame maloniai visas ponias, ponus ir jaunimėlį atsilankyti į šią popietę. Gausit daug idėjų, įkvėpimo siuvimui, o kartu galėsit ir ten pat nusipirkti. Tad iki pasimatymo sekmadienį, rugsėjo 19 d. 3 val. klube.

Valdyba

PASISAKYMAI

PAAIŠKINIMAS

Birželio 14 d. Mūsų Pastogės numeryje buvo atspausdinta inž. V. Bukevičiaus kalba "Birželių aki-vaizdoje", pasakyta birželio išvežimų minėjime Sydneyje birželio 6 d. Joje prelegentas išsamiai apžvelgia mūsų pagrindines institucijas bei veiksmus, jų tarpe ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenę. Kalbėdamas apie PLB jis pastebi: "Kadangi PLB Valdyba renkama Pasaulio Lietuvių Seimo, ji turi visų bendruomenių pasitikėjimą ir kalba visų tremtinių vardu. Nėra jokių abejonių, kad ji eventualiai perims vadovavimą visai Lietuvos Bylai. Lėšas savo veikimui gauna iš kitų kraštų bendruomenių ir taip pat iš Lietuvių Fondo Amerikoje, kurio nuošimčiai skiriami Lietuvių Bendruomenės kultūros ir švietimo reikalams. Politinei veiklai lėšas gauna iš aukų ir tam reikalui įsteigtas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Fondas".

Anksčiau minėtame paragrafe yra keletas neaiškumų, kuriuos norime patikslinti.

1. Teisingai pastebėta, kad lėšas PLB Valdyba gauna iš paskirų kraštų bendruomenių ir Lietuvių Fondo.

Vietoj atsakymo

Atkelta iš psl. 4

Viena iš jų - klubo įsivėlimas su anksčiau minėtais patriotais. Pasėka - klubas šiemet baigė finansinius metus su nuostoliu.

Bažnyčia. Patriotų darbas čia gerai veikia. Patriotai jau sutvarkė ir vaikus ir mokytojus. Jų tarpe ir mano prietelį, daug lietuviams padėjusį, Romą Cibą, kuris savo vaikus turėjo išimti iš mokyklos ir kuris dėl patriotų puolimo dabar pareiškė, kad jis pasitraukė iš visos veiklos ir tuomi iš bendruomenės. Jų tarpe ir mano žmona, kuri, visą savo širdį atidėjusi, mokytojavo mūsų mokykloje ir kuri irgi dėl šmeižtų ir apkaltinimų buvo priversta pasitraukti.

Sporto klubas. Čia patriotai irgi smarkiai dirba savo darbą. Ilgamečius darbuotojus kaip Antaną Laukaitį, Doną Atkinson, Gus Gustafson vietoj kad apdovanoję medaliais, mėgina išmesti iš pareigų. Nežinau, kaip ilgai Laukaitis, Atkinson ir Gustafson dar atlaikys, bet gali būti, gali ir jiems atsibosti kovoti su patriotais, ir sporto klube vėl liks didelė spraga.

Tautos Fondas. Patriotai paskutiniu laiku labai smarkiai dirba. Mėgino išmesti pirmininką Monsinjorą Buktį iš pareigų. Tam pirmam pasikėsimui nepasisekus, dabar mėgina atsiekti savo tikslus rinkdami parašus peticijoms.

Pavergtų Tautų Komitetas. Čia patriotams pasisekė sutvarkyti daug metų darbo įdėjusį Antaną Kramilių. Jie sugebėjo jį taip apšmeižti, kad jis turėjo atsakyti iš pirmininko pareigų.

Tačiau Lietuvių Fondas daugiausiai remia JAV Lietuvių Bendruomenės, o ne PLB kultūros ir švietimo darbus. PLB Valdybai Lietuvių Fondo parama yra ribota ir skiriama tik paskiriems specifiniams darbams, atsižvelgiant į PLB Valdybos pateiktus prašymus. Įplaukos iš paskirų kraštų bendruomenių yra labai dažnai minimalios, pav. Australijos parama PLB Valdybai 1981 metais buvo \$ 1.050, kai tuo tarpu Australijos lietuviai sudeda daug didesnes sumas kitų veiksmų bei institucijų veiklai paremti.

2. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Fondas (Fundacija) buvo įsteigtas 1980 m. ir jį ateinančios įplaukos skiriamos išimtinai tik Lituanistikos Katedros Illinois universitete reikalams, bet ne politinei ar kitai PLB veiklai remti. Savo politinei - visuomeninei veiklai PLB Valdyba jokių specialių fondų ar įplaukų neturi.

Vaclovas Kleiza
PLB Valdybos pirm.
pavduotojas

Gerb. Redaktoriau,
M.P. 1982.5.10 Nr. 17-18, psl. 3, J. Krupavičiaus Apokalipsės tęsinyje kapitono Popovo istorija autoriaus žodžiais: "Jis buvo mano jaunystės geras draugas ir vadinosi Aleksas Aksomaitis, gimęs Alytaus apskr., surusėjusiame Perlojos kaime..." Iš kur autorius ištraukė, kad Perloja buvo

kaimas ir kad surusėjęs kaimas? Tai fantazija, kurią autorius dar pavadinęs atsiminimais. Perloja niekuomet nebuvo nei surusėjusi, nei sulenkėjusi, nei kitaip iškrypus. Perloja buvo ir yra bažnytkaimis, netgi vienaaukštis ūkininkų miestelis. Gyveno ir trys žydų šeimos, beveik sulietuvėjusios, vieno duktė ištekojo už lietuvių. Perlojos šauliai, kun. Petkelio suburti, išginė besiveržiančius lenkus nepriklausomybei kuriantis už Merkio, ir neleido toliau brautis. Perlojos šauliai, kaip vienetas, Klaipėdos išvadavime buvo gyvybinė pajėga. Nedzingės apylinkių kaimuose gyveno rusų, tikrų, o dvaras lenkiškai kalbėjo. Bet Perloja niekaip kitaip nemokėjo, tik lietuviškai. Dabar ji tebelankoma turistų, su Vytauto Didžiojo paminklu miestelio aikštėje, bene vieninteliu visame krašte.

Gliaudus premijuota knyga "Perlojos Respublika" yra visko ir daug ir įvairiai prifantazuota. Ta Gliaudus Perloja galėtų būti mėnulyje, ar bet kur pasaulyje, bet ne tikroje Perlojoje, bet bent nevadinama prisiminimais, o kūrybine fantazija, suidėjinta, suherointa, bet gera, nepiktybinė.

Šie J. Krupavičiaus atsiminimai įdomu skaityti. Jis visur buvęs, viską matęs, smulkiausiai prisimena, tik, va, Perlojos atvejas sukėlė abejonių.

Su pagarba
Audronė O.B. iš Perlojos
artumos.
(U.S.A.)

SPORTININKAI IR JAUNIMO KONGRESAS

"Mūsų Pastogėje" Nr. 31 vedamajame "Dideli įvykiai prieš akis" vėl puolami sportininkai dėl jų nesidomėjimo Jaunimo Kongresu. Ten klausiamo: "O kodėl iš tų pačių sportininkų negalėtų pasižadomauti ir Jaunimo Kongresu? Ar jie nėra lietuviškas jaunimas?" Šitokie klausimai parodo, kad šio rašinio autorius (v.k.) visiškai nesidomauja sportininkų veikla, jų siekais, tikslais ir inaušu į išeivijos lietuvišką veiklą.

Į šiuos klausimus atsakysiu, bent kas liečia Adelaidės L.S.K. "Vytis", tai visuose trijuose Jaunimo Kongresuose dalyvavo 9 sportininkai: Milė Šiukšterytė - Daniškevičienė, Irena Pečiulytė, Algis Bernaitis, Arūnas Reivytiš, Rūta Bielskytė - Sankauskienė, Lidiya Šimkūtė - Pocienė, Birutė Kmitaitė - Mikužienė, Rūta Pimpytė - Pocienė ir Eugenijus Pocius, jei dėl blogos atminties vieno ar kito pavardės čia nepaminėjau. Klubų valdyba ne tik skatina sportininkus dalyvauti Jaunimo Kongresuose, bet kiek išgali paremia ir finansiniai, nes klubų vadovybė tikisi susilaukti jauno pakaito, o tuo pačiu ir naujų idėjų bei veiklos gairių.

Dabar norėtusi paklausti: Kiek iki šiol Jaunimo Kongresas parodė susidomėjimo sporto organizacijos veikla, kiek jiems rūpi sporto klubų ateitis? Čia norėčiau dar priminti, kad pirmose

Pasaulio Lietuvių Dienose, 1978 m. Toronte, kai Etobeco stadione vyko iškilmingas Sporto Žaidynių atidarymas, Jaunimo Sąjunga tuo pačiu laiku suorganizavo išvyką laivu, kas suviliojo labai daug jaunimo ir "pasilinksmino" lietuvių labo vardan... Tas netaikoma visiems jaunimo organizacijų vadovams, nes yra tokių entuziastų, kurie savo optimizmu priduoja ir mums daugiau energijos ir vilčių ateičiai... Tačiau, deja yra ir "vadų", kurie pasirodo kaip grybai po lietaus kai ateina Jaunimo Kongreso metai.

Būti sportininku pareikalauja daug pasišventimo, nes siekiant tik vidutinio žaidimo lygio reikia pradėti jau nuo 8 m. amžiaus. "Išsikovota", kad visos lietuvių rungtynės būtų pačios pirmos šeštadienių rytais, nes po to vaikai lanko savaitgalio mokyklą. Po pamokų vyksta tautinių šokių bei dainų repetitijos, tad daugumas jaunimo visą šeštadienį praleidžia lietuviškoje atmosferoje. Sekmadienio popiečiais treniruotės, tai ir tėvų ir vaikų pasišventimas. Ir taip metai po metų, tai kodėl priekaištaujama sportininkams? Mano supratimu, didžiausia problema dėl Jaunimo Kongresų yra stoka nuolatinio ryšių palaikymo tarp visų jaunimo organizacijų. Jaunimo Sąjunga turėtų įtraukti visų organizacijų atstovus, kad nebūtų sūnų ir posūnių ir į Kongresą parinkti kuo tinkamiausius atstovus. Tas palengvintų išspręsti atstovų ir jų finansines problemas.

Su pagarba

Robertas Sidabras
Adelaide

Savaitgalis su A.P. Taškūnu

Lankydamasis tarnybinių reikalais Newcastle universitete, lektorius ir administracinis darbuotojas Tasmanijos Universitete (Hobarte) Algimantas P. Taškūnas per savaitgalį gerokai pasidarbavo ir lietuviškuose dirvonuose Newcastle ir Sydney liet. kolonijose. Sydneyje išnaudodama svečio vizitą

Australų-Lietuvių Zmogaus Teisėms Ginti Draugijos vadovybė rugpiučio 28 d. Sydneyje Liet. Namuose surengė platų susitikimą su svečiu, kur šalia lietuvių dalyvavo visa eilė australų politikų ir kitokių etninių grupių atstovų. Svečias A.P. Taškūnas padarė platų pranešimą anglų kalba apie esamą padėtį pavergtose Lietuvoje, įžangoje kiek plačiau primindamas baltų ir lietuvių kilmę ir išsamiau sustodamas apie vykstančią dabar lietuvių rezistencinę kovą Lietuvoje su okupantu. Po pranešimo sekė paklausimai iš auditorijos ir vėliau jausmų visiems dalyviams priėmimas su užkandžiais ir kava. Tai buvo reto kultūrinio lygio parengimas, kuo buvo sužavėti ir visi kitaučiai.

Sekančią dieną toje pačioje vietoje buvo suruoštas susitikimas su svečiu tik lietuviams. Čia irgi svečias kalbėjo lietuviškai daugiau užkliudydamas galimybes kaip iš čia padėti kovojančiai tautai. Prelegentas savo mintis reiškė sklandžiai ir

Gerb. p. Redaktoriau,

kažkas, kažkada pasakė, kad apie bet koki meninį pastatymą nesvarbu kaip rašo, svarbu, kad rašol..

Na, vadinasi, buvo rašoma ir apie paskutinę Sydneyje Skautų židinio rugpiučio 8 d. suruoštą literatūrinę popietę, kurioje židiniečiai, padedami visos eilės talkininkų, pristatė visuomenei žiupsnį lietuvių autorių jūmoro ir satyros.

Nežinia, kaip suprasti "M. Pastogės" Nr. 33 tilpusią "kritiką" (net nepasirašytą), kur sakoma, kad "programos sudarytojai neskiria satyros nuo jumoristikos, nes kas gali laikyti humoristais Maironį, Vincą Kudirką ar Joną Aistį".

Kaip prieš popietę "M. Pastogėje" dėtuose pranešimuose buvo minėta, popietė buvo skirta jumorui ir satyrai. Niekas nelaiko minėtų autorių humoristais ir tokiais jie nebuvo pristatyti šioje popietėje.

Liet. Enciklopedija (26 t.) apie Maironį rašo: "... Meniniu požiūriu liet. originalinę satyrą į aukštį pakėlė Maironis..."

"... satyras rašė... V. Kudirka..."

"... kaip meninė vertybė atskirai yra minėtas J. Aisčio satyrinis eilėraštis Karaliaus šuo".

Bent man lig šiol neteko girdėti, kad literatūrinio parengimo programoje draudžiama jumorą maišyti su satyra ar atvirkščiai. O kai dėl klaidų ar "galėjimo padaryti geriau" - tik tie klaidų nedaro, kurie nieko nedaro. (O gal aš klystu?).

Bronius Žalys

itikinamai. Abu parengimus gražiai pravedė Žmogaus Teisėms ginti D-jos sekr. Dr. I. Venclovas.

Algimantas P. Taškūnas dirba Tasmanijos universitete kaip lektorius ir administracinis tarnautojas eidamas aukštas pareigas. Tačiau visas savo jėgas pašvenčia įsijungęs rezistencinėje kovoje prieš Lietuvos okupaciją. Tasmanijoje lietuvių ir bendrai pabaltiečių nėra daug, o tačiau jo pastangomis išvystyta veikla toli siekia už Tasmanijos ribų. Čia veikia HELLP organizacija (HELLP — Help Estonian, Latvian and Lithuanian Peoples), Friends of the Captives Draugija. Abiejose organizacijose nariai daugumoje vietiniai australai, kurių tarpe yra politikų, parlamentarų, mokytojų ir kt. Taip pat A. Taškūnas įsteigė ir redaguoja informacinį biuletinį "Baltic News", kuris gražiausio formato išleidžiamas tris kartus į metus. Tai šandien bene vienintėlis anglų kalba periodinis leidinys apie Pabaltijo kraštus sovietų okupacijoje visoje pietų hemisferoje.

Antrosios Lenkijoje Solidarumo metinės Varšuvoje paminėtos tūkstančių žmonių demonstracija, kuri buvo politikos ir kariuomenės brutaliai stabdoma

Dienos, savaitės, mėnesiai ir metai skrieja lyg užburti. Neįtikėtina, kad jau trisdešimts trečią kartą, Australijos lietuvių sportuojantis jaunimas susirinks išbandyti savo sportinių sugebėjimų ir varžysis įvairiose sporto šakose. Visose valstijose lietuvių sporto klubų vadovės jau baigia nustatyti savo rinkinius sportininkus, kurie reprezentuos ne tik savo klubą, bet ir gyvenamąją vietovę. Todėl, ne tik paskiri sporto klubai, bet ir jų apylinkių Bendoruomenės Valdybos deda pastangų, kad jų sportininkai būtų geriausiai pasiruošę, geriausiai atrodytų, drausmingiausiai elgtųsi, geriausiai reprezentuotų savo apylinkę.

Tarp Kalėdų ir Naujųjų Metų toks Australijos lietuvių sportininkų suvažiavimas įvyks Melbourne. Sporto šventę organizuoja ir praveda Melbourne lietuvių sporto klubas "Varpas", o Australijos Lietuvių Fizinio Auklėjimo Sąjunga kviečia visų klubų atstovus tradicijai susirinkimui, kur bus svarstomi klausimai, susiję su mūsų sportine veikla ir galutinai bus aptariamas Australijos lietuvių sportinės rinktinės dalyvavimas pasaulinėje lietuvių sporto šventėje Čikagoje.

Turimomis žiniomis, šioji sporto šventė bus rekordinė dalyvių skaičiumi ir parengimais. Tikimasi, kad susilauksime svečių sportininkų iš Kanados ir pavienių žiūrovų iš Amerikos, Kanados, Anglijos, Vokietijos ir net iš tėvynės Lietuvos. Sporto šventės atidarymas ir pagrindinės sporto varžybos vyks Albert Parko krepšinio stadione. Plaukimo varžybos, kurios įgauna vis daugiau susidomėjimo,

įvyks Melbourne plaukimo baseine Batman Avenue. Visom kitom varžybom gautos puikios aikštės ir patalpos ir jau baigiama spausdinti šventės programa, o tradicinis šventės ženklukas užsakytas užsienyje ir šiomis dienomis turi būti prisiųstas rengėjams. Visi, kurie atvyks į Melbourne savais automobiliais, galės išigyti skydelius, kuriuos išlipdę į savo automobilio langus, galės įrodyti kad yra aktyvūs rėmėjai lietuvių sportinės veiklos Australijoje.

Žinant, kad tuo pačiu laiku Melbourne įvyks Australijos Lietuvių Dienos, tikime, kad tautiečiai skaitlingai atsilankys į mūsų jaunimo didžiąsias sporto varžybas ir įrodys, kad jie nėra abejingi mūsų jaunosios kartos užsiėmimams ir nuširdžiai remia jų tautinį sportinį supratimą.

Trisdešimt trejus metus Australijos lietuviškasis jaunimas išliko ištikimas savo tėvėlių praeities tautiniams idealams ir nuširdžiai ir su entuziazmu būrėsi į lietuviškus sporto klubus.

bus, kur rado daug bendraminčių, kurie dėjo visas pastangas, savųjų tarpe sveikai mankštintis ir progresuoti pamėgtoje sporto šakoje ir per mūsų didžiąsias sporto šventes išigijo daug naujų draugų ir pažįtamų.

Nesvyruojant tenka pripažinti, kad mūsų lietuviškieji sporto klubai yra subūrę visą lietuviškąjį jaunimo elitą, kuris pasinaudodamas gerų trenerių paslaugomis, gerina savo fizinius ir sportinius sugebėjimus ir automatiškai pasisavina mūsų tautinius ir kultūrinius papročius ir didžiujasi atstovaudamas lietuvišką klubą.

Trisdešimt trejus metus be pertraukos vyko gražus ir draugiškas veikimas, kurį kiekvienas turėtų pagirti ir įvertinti ir remti visomis išgalėmis.

Neabejoju, kad Sporto šventės metu neiškils jokių nesusipratimų ir vėl galėsime džiaugtis mūsų tautinio jaunimo gražiais sportiniais atsiekimais.

Mažus ir didelius, jaunos ir senesnius, be išimties, visus tautiečius, kviečiu atsilankyti į Sporto šventės atidarymą ir į visas žaidynes ir prašau jūsų visų - paremti mūsų jaunimo gražius norus. Įrodykite, kad mokam įvertinti jų gražias pastangas ir norą išlikti lietuviais.

Veda V. Augustinavičius

ŠACHMATAI

TAURAS PIRMAUJA ADELAIDEJE

Adelaidės šachmatų klubų komandinėse varžybose aukščiausioje A klasės grupėje pirmą vietą laimėjo lietuvių šachmatų klubo Tauro komanda. Po klubo steigėjo P. Lukošiuo mirties Tauro veikla rūpinasi didmeisteris R. Arlauskas, bepalikęs vienintelis lietuvis komandoje.

LIETUVIAI — UKRAINIEČIAI 9:4

Sydnejaus lietuvių ir ukrainiečių šachmatininkų bendradarbiavimas ir jėgų išmėginimas įėjo į tradiciją. Kiekvienais metais vyksta dvejų komandinės varžybos: metų pradžioje ukrainiečiai pasikviečia mūsų šachmatininkus į savo klubą

ir po varžybų gražiai pavaišina. Ši kartą mums teko svečius priimti ir p. L. Šneiderienės pastangomis ir pagalba pavaišinti. Priede laimėjimas mūsų naudai aukštu rezultatu.

LIETUVIAI — ST. GEORGE 15 1/2 : 4 1/2

Antrame rate keturių didžiųjų šachmatų klubų turnyre turėdami savo sąstatą beveik visus nuolatinis žaidėjus iš dvidešimties partijų laimėjome 15 ir viena sužaisla lygiomis.

Nežiūrint gero rezultato mūsų naudai norint laimėti pirmą vietą reikia nugalėti pirmąjį klubą Chatswood. Sekančios varžybos prieš Manly klubą spalio 16

d. N.S.W. šachmatų sąjungos patalpose.

SIMULTANAS

Sydney lietuvių klubo ruošiamas šachmatų simulas Macquarie Universitete jau paskelbtas studentų spaudoje ir įvyks spalio 23 d., ketvirtadienį, 5 val. p.p.

Simultaną duos tarptautinis šachmatų meistras T. Show. Mūsų klubo čempionas V. Patašius pažadėjo talkininkauti australui, jei susidarys didelis dalyvių skaičius. Kiekvienam žaidėjui laimėjus partiją universitetas paskyrė dovaną. Lietuvių klubo nariai, nori dalyvauti simultane, registruojasi pas klubo sekretorių V. Augustinavičių.

Praleidęs atostogas Sydneyje šachmatininkas Dr. H. Lukšė grįžo į Bathurstą ir ketina atvykti į Sydney tik metų pabaigoje.

žiausias krautuves, brangiausių prekių, teniso ir ridinėjimo (bowling), R.S.L. ir daugybę kitokių klubų. Tiesa, neturime nei didžiosios spaudos, nei teatrų, nei etninės televizijos. Betgi galime pasigirti, kad vienas lietuvis turi savo meno galeriją, kitas pardavinėja savo žmonos pieštus paveikslus. Iš jaunosios kartos čia yra septynios mišrios šeimos, iš vyresniųjų keturios tokios. Paprastai mišrioje šeimoje tik vienas kalba lietuviškai. Jau ilgokai čia gyvena dvi ponios pensininkės, dabar atsikraustė trečia iš Sydnejaus. Vyresnio amžiaus tikrų lietuviškų šeimų yra tik keturios.

Žemaitiška išmintis

Neseniai pas mus vasaravo vienas žemaitis su savo nežemaitiška žmona. Kaip paprastai kvietėm juos galutinai nusėsti pas mus. Žemaitis patylėjęs atsakė: "Vasaroti yra vienas dalykas, bet gyventi kitas. Kai išėisiu į pensiją, tada atvažiuosime ir apsigyvensime pusmečiui. Apsispręsime po to".

Auksinė tiesa! Jeigu daugelis būtų taip daręs, tai daug nereikalingų ašarų, nusivylimo ir ligoninių būtų išvengta. Matote, gyvenimas nėra vien duona ir druska. Duonos ir druskos užtenka, bet kultūrinis trūkumas nepakeliamas. Atrodo, kad čia (ir lietuvių tarpe) viskas skaičiuojama: kiek turi banke, kokiam priemiestyje gyveni ir kas tavo draugai.

Patarčiau visiems, norintiems atsikraustyti, sužinoti nors kelių milijonierių adresus ir pavardes. Ir per vakarienę neužmirškite vis pakartoti "mūsų draugai milijonieriai" bent keletą kartų, kol visi įsitikins, kad ir tu ne pėsčias...

Queenslande kovingų unijų inspiruotas visuotinis streikas reikalaujant sumažinti darbo valandų skaičių savaitėje pasibaigė visiškai nesekme. Komunistai unijų bosai pamatė, kad jų negatyvus darbas nesusilaukė pritarimo nei darbininkijoje, nei visuomenėje. Pasigėrėtiną Queenslando vyriausybės ir jos premjero Joh Bjelke-Petersen kieta laikysena, kuri nesileido į jokias derybas ir laikėsi kieta nusistatymo.

Mūsų Pastogė Nr. 35, 1982.9.6, psl. 7

Nusidavimai Auksiniam Pakrašty

Buvo šalta žiema...

Ne visi žino, kad Auksiniame Pajūryje esama žiemos. Ji prasideda birželio pradžioje ir baigiasi rugpjūčio mėn. Buvo dienų, kad turėjome 5-9 laipsnius C. Šalčiausias laikotarpis yra apie 7 val. ryto. Praverė iš Melbourne atsivežti megstukai, pirštinės, šildytuvai, patalynė.

Pastebėtina, kad žiemos metu čia nelyja, o lyja tik vasarą. Žinoma, rytinis šaltis dingsta jau apie vidurdienį ir tada visi skuba į pajūrį. Mudu su žmona buvome sunkiai persišaldę, ko nežinojome gyvendami Melbourne. Ir kartais pagalvojame — ar buvo verta apleisti Melbourne ir kraustyti į Auksinį Pajūrį?

Sulaukiame pavasario...

Dabar pats geriausias laikas atostogauti Auksiniame Pajūryje: saulutė šilta ir švelni, jūros bangos mažos, vanduo šiltas ir vasarotojų ne per daug. Už tat skubėkite. Atvažiuavę neužmirškite prisistatyti mūsų seniūnams (Jurgiui ir Reginai Smilgevičiams). Seniūnai taip pat reikalauja, kad svečiai nors vieną vakarą praleistų prie kortų stalo

ir praloštų bent vieną partiją. Jų telefono numerį lengvai rasite telefonų knygoje (tokių pavardžių čia nėra daug).

Ne viskas auksas...

Prieš keletą metų laikraščiai išsijuoose gyrė Auksinio Pakraščio pažangą. Statė dangoraižius (jų statyba vyko 7 dienas savaitėje) agentai nespėjo jų pardavinėti. Šiandien viskas pasikeitė. Namų kainos krito pusiau, statybos sustojo, bedarbė palietė ir amatininkus. Pernai dažytojai reikalavo \$1200 už namo nudažymą. Dabar tą patį atlieka už \$600. Mažieji agentai užsidarė arba reikalauja, kad pardavėjas apmokėtų visas skelbimo išlaidas. Didieji agentai, atleidę pusę savo tarnautojų, turi tūkstančius butų ir namų, bet nesulaukia pirkėjų. Atrodo, kad Melbourne ir Sydnejaus blogi laikai pasiekė ir mus.

MŪSŲ PARAPIJA...

Melbourne ir Sydnejaus kultūrininkai kartais mus užgauna palygindami mūsų sostinę Surfers Paradise su australišku kaimeliu.

Tai netiesa! Turime gra-

Skelbimas

ŠVENTO RAŠTO TYRINETOJŲ GARSINIMAS

Tėvas, Sūnus ir Šventoji Dvasia

Kalbant apie Šventosios Dvasios veikimą krikščionių gyvenimuose, dar yra vartotas žodis "liudijimas". Apaštalas sako, kad ta "pati Dvasia duoda liudijimą mūsų dvasiai, kad mes esame Dievo vaikai". (Rom. 8:16). Ir tas dalykas yra aiškus ir suprantamas. Visame Dvasios ikvėptajame Rašte yra prašyta apie įvairius žingsnius ir prityrimus krikščionių, kurie ištikimai daro Dievo valią. Kurie patyrė, kad Dievas laimina juos, kuomet jie seka Šventosios Dvasios vadovystę laikydamies jo žodžio, tie turi "liudijimą", kad Šventosios Dvasios atgimdymu jie buvo priimti į Dievo šeimyną ir taip pasidarė Dievo vaikai.

"ANT VISO KŪNO"

Šventosios Dvasios arba Dievo galybės veikimas nėra skirtas vien tik šiam amžiui. Šventasis Raštas parodo, kad tūkstantmetinio Kristaus karaliavimo metu jis "išlies savo Dvasios ant viso kūno". (Joėlio 2:28). Būtų sunku įsivaizduoti kaip ypata arba Šventosios Dvasios asmuo galėtų būti "išlieta"; bet šitas pareiškimas yra lengvai suprantamas kuomet mes žinome, kad Dievo Šventoji Dvasia yra jo galybė arba ietekmė — jėga, kurią jis naudoja visų savo gerų sumanymų įvykdymui.

Bus daugiau

Myli tiesą literatūros gausite veltui. Rašykite: P. Bačinskas, 16 Burlington Str., Holland Park, Qld. 4121

Informacija

PRANEŠIMAS

Lenkijoje įvedus karo stovį, du, tuo metu užsienyje išvažiavę Solidaristų judėjimo Centrinio komiteto nariai nebegrižo namo, bet dabar važinėja po visus laisvojo pasaulio kraštus skelbdami apie komunistų diktatūrą savo krašte.

Dešiniųjų ne komunistų valdoma tarnautojų (Cleric's) unija dabar juos pakvietė į Australiją ir Melbourne jie padarys pranešimus apie padėtį Lenkijoje.

Rugsėjo 1 d., trečiadienį, 7.30 val. vakare, Dallas Brooks salėje 300 Albert St. arba Viktorija Parade, East Melbourne buvo šauktas viešas protesto mitingas, kuriame kalbėjo minėti svečiai ir atsakė į paklausimus.

Rugsėjo 19 d., sekmadienį, Melbourne minėsime Pavergtųjų Tautų Savaitę.

Minėjimą pradėsime Ekumeninėm pamaldom šv. Patricko katedroje, East Melbourne. Pamaldoms vadovaus Melbourne arkivyskupas Sir Dr. Frank Little dalyvaujant katalikų, evangelikų ir orthodoxų bažnyčių dvasiškams.

Lietuvių organizacijos su vėliavom renka 2.30 val. po pietų katedros sodelyje. Skautai ir sportininkai uniformuoti. Ponių ir jaunimas tautiniais rūbais. Visos organizacijos dalyvauja organizuotai su vėliavom.

PROTESTO EISENA

Po Ekumeninių pamaldų visos tautybės su tautinėm vėliavom ir plakatais eisime į miesto sodelį — City Square protesto demonstracijai reikalaujanti laisvės visoms pavergtosioms tautoms.

Lietuviai, pasidarykite tinkamus plakatus reikalaujant Lietuvai laisvės ir žmogaus teisių bei laisvo apsisprendimo mūsų tautai. Tegul niekas tą dieną nepasilieka namuose ir parodykite solidarumą savo tautai ir savo bendruomenei.

Pavergtųjų Tautų Savaitės proga rugsėjo 17 d. 6 val. vakare Ukrainiečių Namuose, 5 Russell Str., Essendon bus iškilmingas priėmimas vyriausybės, parlamento ir bažnyčios vadovams.

Įėjimas 8 dol. auka. Pa-

DAINOS CHORO VAKARONĖ

Rugpiūčio 28 d. Sydnejaus Dainos choras Sydnejaus Lietuvių Namuose (Klube) buvo surengęs nuotaikingą vakaronę. Svečių susirinko kaip visada į choro parengimus gana gausiai. Visi mylime savo chorą ir jį palaikome. Vakaronės metu dekoruotoje scenoje susimėtę choristai laisvai sudainavo keletą grynai liaudiškų dainų įterpiant keletą duetų, dainuotų iš tų pačių choristų. Akordeonu grojo P. Viržintas. Vieną net pati dirigentė solo vedė. Programos metu scenos ekrane buvo rodomi Lietuvos ir kitokie vaizdai. Tai buvo naujovė, kuri, gaila, nepasiteisino, nes keičiant skaidres gavosi tik dėmesį blaškantis mirgesys. Jeigu būtų rodomos tik kelios skaidrės jas keičiant baigus dainą ir be abejo jeigu pačios skaidrės būtų derinamos prie dainos nuotaikos, norėtas tikslas būtų buvęs atsiiektas. Skaidrės demonstravo choro steigėjas ir fotografavimo bei filmavimo mėgėjas P. Sakalauskas.

Tokios vakaronės metu, ypač dainuojant nesudėtingas liaudies dainas ir dar su

akordeono palyda, dirigavimas visai nereikalingas, ir dirigentė galėjo visai nepasiteibimai valdyti chorą.

Vis dėl to bandymas ir pastangos pagirtinos bei sveikintinos.

Sekė gana turtinga fantais loterija ir nuotaikingas pabuvojimas grojant klubo orkestrui.

PADEKA

Australų — Lietuvių žmogaus teisėms ginti Komitetas dėkoja ponioms Kedienei, Mergelienei ir Osinienei, dovanojusioms tortus vaisėms po svečio A. Taškūno viešo pranešimo rugsėjo 28 d. Syd. Lietuvių Klube.

Dalyvavę australai parlamento nariai ir kiti svečiai kitataučiai buvo maloniai nustebinti lietuvišku vaišingumu. Ačiū ponioms.

Australų—Lietuvių žmogaus Teisėms Ginti Komitetas

Indonezijoje Celebes saloje smarkiai prasiveržė ugniakalnis. Iki šiol žmonių aukų nebuvo, bet plačiu spinduliu išmesti pelenai apylinkėse gali padaryti skaudžių nuostolių.

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWN (TEL. 708-1414)

Rugsėjo 11 d., šešt., Auditorijoje uždaras vakaras. Šiaip Klubas adaras.

Rugsėjo 18 d., šešt., 7.30 val. LIETUVIŠKA VAKARONĖ su lietuviškais valgiais, šokiais ir dainom. Bilietai \$ 6 asmeniui.

Rugsėjo 19 d., sekm., 3 val. MADŲ PARADAS Įėjimas \$ 2 asmeniui.

rugsėjo 25 d.

MŪSŲ PASTOGĖS

SPAUDOS BALIUS

NEWCASTLE

TAUTOS ŠVENTĖS MINEJIMAS

Newcastle Apyl. Valdyba rengia Tautos šventės minėjimą rugsėjo 18 d., šeštadienį, 7.30 val. St. Peters salėje, Dixon St., Hamilton. Salė atidaroma 7 val.

Programoje: minėjimo atidarymas ir paskaita, "Trio plus vienas" grupė ir deklamacijos. Seka pobūvis su orkestru ir šokiais. Pobūvio metu turtinga loterija. Svečiai prašomi savo dovanomis paremti loteriją. Užkandais ir gėrimais atsineša patys dalyviai. Kavą ar arbatą patieks patys rengėjai nemokamai.

Kviečiami visi su šeimomis ir draugais.

Apylinkės Valdyba

BALYS ZITIKAS LIGONINĖJE

Staigiai ištiktas priepuolio paguldytas į Mater Misericordiae ligoninę, Waratah, Balys Zitikas. Doktorai pareiškė, kad ligoniui teks išbūti ligoninėje apie šešias savaites. Ligonis labai džiaugiasi, kad buvo applančytas draugų ir šeimos narių, bei apylinkės valdybos atstovų. Balys Zitikas yra minėtoje ligoninėje Ward E.

ATITAIŠYMAS

"Mūsų Pastogės" rugpiūčio 23 d. Nr. 33 tilpusio Rajono Skautų Skyrelio pranešime, rajono skautai-tės buvo informuojami, kad "rugsėjo 5 d. palaidotas dipl. inž. ps. Kostas Tymukas, pakirstas vėžio ligos..."

Velionio žmonos pranešimu, jis miręs ne nuo vėžio ligos.

Velionio šeimą ir paliestuosius nuoširdžiai atsiprašome.

LSS Australijos Rajono Spaudos Skyrius

VIETOJ GĖLIŲ

Pagerbdami mielą draugą a.a. Stasį Paulauską vietoj gėlių aukoja "Mūsų Pastogei": po \$ 2 - B. Liūga ir J. Brown. Po \$ 5 - A. ir D. Bajaliai, S. Butkus, S. ir E. Daugėlai, R. Lapinskas, J. ir J. Levickai, R. Ulanienė, M. Šeškus, B. ir L. Meškauskai, A. Ulksis. \$ 8 M. Wood. Po \$ 10 - P. ir S. Kairiai, Alf. Šernas. Viso \$ 77.00.

Pagerbdami ilgametį solidarų lietuvių bendruomenės narį ir mielą draugą a.a. Stasį Paulauską vietoj gėlių aukoja Australijos Lietuvių Fondai: \$ 25 Newcastle Apylinkės Valdyba, \$ 20 Rokas Lapinskas, \$ 10 Albinas Ulksis. Po \$ 5 - Alf. ir Donata Bajaliai, Regina Ulanienė, Sigita Nowacz ir Juozas ir Jadvyga Levickai. \$ 2 Viktoras ir Ona Prauskauskai. Viso \$ 77.00.

LIETUVIŠKOS PAMALDOS NEWCASTELYJE

Rugpiūčio 22 d., sekmadienį, kun. Povilas Martuzas laikė pamaldas lietuviams St. Lauryno parapijos bažnyčioje, Broadmeadow. Marija Barštienė su sūnumi Juozu priėmė svečią kunigą iš Sydnejaus pietums. A.Š.

Australijoje viešėje Vida (Karpytė) ir Leopoldas Jaselskiai, kadaise buvę sydneyje, išvykdami namo į Ameriką Mūsų Pastogei paaukojo 20 dolerių. Ačiū mieliems svečiams už auką ir palankumą.

Taip pat išreikšdamas palankumą Mūsų Pastogei Australijos šaulių rinktinės pirmininkas p. S. Pačesa Mūsų Pastogei skyrė 10 dol. Ačiū.

Mūsų Pastogė AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd. P.O. Box 550 Bankstown, N.S.W., 2200

Redaktorius V. Kazokas
Redakcijos Patariamoji Komisija: V. Bukevičius, A. Dudaitis, I. Jonaitis, A. Reizgys, V. Patašius.
Redakcijos adresas: 13 Percy St. Bankstown, N.S.W. 2200 Tel. 709 8395
Administracijos adresas: P.O. Box 550 Bankstown, N.S.W. 2200 Administracijos tel. 709 4846

Prenumerata:
Australijoje metams \$ 20
Užsienyje paprastu paštu \$ 24
Oro paštu į N. Zelandiją \$ 35
Oro paštu kitur \$ 50
Atskiuro nr. kaina 50 centų

Redakcija rašinius taisto ir skelbia savo nuožiūra. Už skelbimų turinį neatsakoma.